

SLOVENSKI NAROD

'znaja vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 301.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PREIZKUŠNJA DRUŠTVA NARODOV

Ker posredovalna akcija za spravo med Italijo in Abesinijo ni uspela, bo sedaj sklepal svet Društva narodov o nadaljnjih ukrepih za ohranitev miru

Zeneva, 25. septembra. Odbor petih je imel včeraj pod predsedstvom Madariage dveurno sejo, na kateri je proučil in odobril poročilo, ki bo predloženo svetu Društva narodov. V tem poročilu se naštevajo objavljeni predlogi odbora petih, nadalje obširen opis pogajanj, ki jih je vodil, ne pa imelo nobenih končnih zaključkov. Odbor petih prepušča odločitev svetu Društva narodov. S končnim delom se ugotovljajo tudi ponesrečenje naloge, ki jo je odbor petih dobil od sveta Društva narodov.

Ugotoviti je treba, da so tudi na francoski strani opustili skoraj vsako upanje, da bi se izdal kompromisni predlog, ki bi na eni strani odgovarjal italijanskim zahtevam, ki pa bi na drugi strani bil v okviru pakta Društva narodov. Svet Društva narodov se bo sestal jutri, ko bo proučil sedaj nastali položaj. Svet Društva narodov si bo moral ustvariti javnost o nadaljnjem postopanju, ki bo odvisno od nadaljnjih dogodkov. Okvirno poročilo odbora petih bo po izločitvi članom sveta DN objavljeno. Italijanske pripombe bodo

objavili, nakar je sedaj kakor zagotavljal pristala tudi Italija sama.

Posvetovanja državnikov

Zeneva, 25. septembra. AA. Nekateri delegati so včeraj konferirali z dr. Benesom o raznih postopkih, o katerih bo svet DN razpravljaval v četrtek. Danes bo o tej stvari konferiral Laval z Edenom.

Važna seja angleške vlade

London, 25. septembra. W. Na včerajšnji seji vlade je zunanji minister Hoare poročal o položaju glede na italijansko-abesinski spor. Seje se je razen Edena udeležilo vseh 21 ministrov. Ministrski svet je popolnoma odobril zunanjo politiko Velike Britanije. Nadalje so proučili besedilo odgovora, ki ga bo angleška vlada dala Franciji glede stališča Velike Britanije o svojih obveznostih napram Društvu narodov v primeru napada v Evropi. Kakor se domneva, bo ta odgovor v kratkem izročen francoski vladi ter bo objavljen proti koncu tedna. Uradni komunikacije seji ministrskega sveta ni bil izdan.

Pariz, 25. septembra. W. »Matin« poroča, da bo odgovor angleške vlade na francosko vprašanje glede uporabe pakta Društva narodov za primer kakšnega evropskega konflikta izročen francoskemu zunanjemu ministrstvu danes. Domneva jo, da bo ta odgovor zadovoljiv, ne ve pa se še, ali bo njegovo besedilo objavljeno.

Za obrambo Gibraltarja

Gibraltar, 25. septembra. AA. Nekaj britanska ladja je tu izkrcala 150 britanskih letalskih častnikov, ki bodo službovali v Gibraltarju.

Nov poveljnik Malte

London, 24. septembra. AA. Na Malto je prispel brigadni general Kouloch in prevzel vrhovno poveljstvo nad tamkajšnjimi četami. Njegov prednik, brigadni general Falkner, ki ima že polna leta, bo ostal še nekaj časa na Malti.

Manevri ruskega brodogoja

Moskva, 25. septembra. AA. Pod poveljstvom admiralja Orlova so se začeli jesenski manevri sovjetskega brodogoja. Francoska vojaška delegacija, ki je prisostvovala manevrom sovjetske vojske v okolici Kijeva, je bila povabljena tudi na te manevre.

Konec deževja v Abesiniji

Addis Abeba, 25. septembra. AA. Deževje v Abesiniji je prenehalo. Ze dva dni vlada najlepše vreme.

Zavarovanje abesinske železnice

Addis Abeba, 25. septembra. AA. Z neko prejšnjo vestjo je abesinska vlada dovolila, da se sme oddelke francoskih kolonijalnih vojakov, ki se sedaj nahajajo v Džibuti, nastaniti znotraj države, da zavaruje železniško progo Džibuti-Addis-Abeba.

Švicarski major poveljnik abesinske vojske

London, 25. septembra. AA. »Evening Standard« objavlja poročilo iz Addis Abebe, po katerem je švicarski major Gwitting imenovan za vrhovnega poveljnika abesinske vojske v odseku Akvaci v pokrajini Danakil, kjer pričakujejo Abesinci prvi italijanski napad.

Sovjetska unija na angleški strani

Pariz, 25. septembra. d. V »Oeuvre« je objavil Karel Radek članek, v katerem tolmači stališče Sovjetske unije glede na italijansko - abesinski spor. Po njegovem mnenju Sovjetska unija ne more ostati ravnodušna napram nevarnostim, ki so se pojavile v zvezi s tem sporom, ker morejo njihove posledice omajati svetovni mednarodni položaj, zlasti odnose v Evropi. Posledica bi bil izbruh imperialistične vojne. Te pretesljaje bi na eni strani izzvala rakajaka drugopoltnih narodov proti napadu na Abesinijo, na drugi strani pa bi spor med Italijo in Anglijo, ki bi nastal zaradi abesinskega vprašanja, dal proste roke Nemčiji in Japoniji, katerih cilji ogrožajo svetovni mir. Sovjetska unija ne bi poslala svojih odnošajev med Italijo in drugimi državami, ker bi mir s tem ničesar ne pridobil. Prav tako se ne more strinjati z vzroki angleške politike, ker pa Anglija na Sredozemskem morju ne brani samo svojih postojank, temveč tudi stvar miru, moč biti stališče Rusije samo pozitivno.

Španska vladna kriza

Madrid, 25. septembra. AA. Novi mandator predsednika republike za sestavo nove vlade Chapa prieta ne pripada nobeni politični stranki. V poslanski zbornici je bil popolnoma neodvisen. Smatrajo, da bi njegova vlada pomenila jamstvo proti razpustu zbornice in proti novim volitvam, kar je treba po mnenju pristojnih krogov sedaj vsakomur prepričati. Definitivni odgovor bo dal novi mandator šele po posvetu sposameznim politiki.

Rekord ruskega stratostata

Moskva, 25. septembra. AA. Sovjetski stratostati balon, ki ima 2.200 kub. m prostornine in v katerem sta bila letalca Romanov in Babutin, je izvršil polet na Rogi Sverigorov blizu Moskve do Kazakstana 2.300 m daleč v ravni črti. Balon je potreboval za vožnjo 56 ur. S tem je dosegel nov rekord stratostatskih balonov za polet v ravni progi.

Kaj bodo sklenili v Ženevi

Načrt imenovanja permanentne komisije sveta DN za italijansko abesinski spor

Zeneva, 25. septembra. d. Po razpoloženju v glavnih delegacijah je sedaj naloga sveta Društva narodov, da postopa glede na ponesrečena pogajanja za rešitev italijansko-abesinskega spora po čl. 15. pakta. Od zadržanja posameznih članov sveta DN bo odvisno, v koliko bo podaljšano njegovo delo. Vse bolj prevladuje prepričanje, da se med Italijo in Anglijo ne bo mogoče doseči sporazuma in da je Mussolini prisiljen izvršiti svojo ofenzivo v Abesiniji.

Tako vsaj presoja položaj v francoskih krogih. V angleških krogih se poudarja zaradi preprečenja spopada in morebitnih novih možnosti pogajanj, če bi Rim vendarle pustil, misel, da bi se po izčrpanju postopka po čl. 15. in sprejetju resolucije, s katero bi se Italiji in Abesiniji poudarila določba čl. 12. pakta, da se ne smeta poslužiti orožja v teku treh mesecev, določila stalna komisija sveta DN v Ženevi, ki bi spremljala nadaljnji razvoj položaja.

in pripravila poročilo za novo izredno zasedanje sveta ali skupščine DN, če bi med tem izbruhnila vojna v Afriki. Svet ali skupščina bi v tem primeru pripravila gradivo za proučitev in odreditev sankcij na podlagi čl. 16. pakta DN.

Istovrstno z idejo o imenovanju posebne komisije sveta DN, ki bi stalno zasedala v Ženevi, se v krogih DN pretresa tudi predlog, naj bi svet DN določil večjo kontrolno komisijo posebnih strokovnjakov, ki bi bila takoj poslana v Abesinijo, kjer naj bi pazila, če bi se pripetili incidenti na italijansko-abesinski meji, kdo jih je izzval.

Temu predlogu prispjuje tudi zato velik pomen, ker bi mogla kontrolna komisija na mestu dogodkov, ugotoviti, kdo je napadalec. Na podlagi njenega poročila bi bile že opravljene potrebne formalnosti ugotavljanja, kdo je napadalec, ko bi bil nujno sklican svet ali pa skupščina DN, da sklepa o sankcijah.

Živahne abesinske vojaške priprave

Koncentracija abesinskih čet na jugu države — švedski oficirji v abesinski vojski — Abesinski ženski bataljon

Addis Abeba, 25. septembra. v. Tu se mrzlično nadaljujejo vojaške priprave. Pretekli teden je bila na glavnem trgu velika parada 15.000 mož kraljeve garde, ki je moderno oborožena ter so jo izveščali švedski častniki. Za 27. september se pričakuje velike patriotske manifestacije v prestolnici Abesinije ob priliki največjega abesinskega narodnega praznika.

Dokaj senzacije je zbudila ostavka švedskega generala Virgana, vojaškega svetovaleca neguša. Odstopil je iz zdravstvenih razlogov, v zvezi s tem pa zatrjujejo, da bodo ostali švedski častniki še naprej kot instruktorji v abesinski vojski. V primeri vojne z Italijo mislijo, podati ti častniki ostavke na svojo službo v švedski vojski in sprejeti abesinsko državljanstvo, da se bodo lahko udeležili vojne.

Zelo živahno je na delu tudi bivši turški general Vahid paš, ki nadzoruje velika utrjevalna dela na jugovzhodu od Džidje. Iz Addis Abebe je bilo poslanih na mejo v Ogaden pretekli teden 4000 dobro oboroženih mož, ki razpolagajo tudi z mnogimi strojnimi. Zatrjujejo, da bo koncentracija jedra abesinskih čet izvršena na jugu države. V kratkem bo poslan na mejo tudi prvi ženski bataljon, ki bo aktivno sodeloval v vojni. To ni v abesinski vojni prvi slučaj. Abesinke so že nastopile v bitki pri Adui in so se tam zelo odlikovale s svojo hrabrostjo. Prvi ženski bataljon tvorijo žene iz boljših krogov prestolnice ter so oborožene s težkimi revolverji.

Cesar je odredil, da se imajo izpuščiti iz zaporov vsi kaznjenci, ki pa morajo takoj oditi na fronto. V zaporih ostanejo le na smrt obsojeni zločinci.

Abesinija išče kredite

Addis Abeba, 25. septembra. d. V ponedeljek je doživela abesinska prestolnica prvi dan brez dežja po mesecu maju, vendar pa še ni mogoče misliti na večja premikanja čet, ker pota še niso suha. Abesinske operacije so na severu zelo otežene, ker se je porušil edini pontonski most preko Modrega Nila. Neguš je izdal poziv, po katerem se imajo vsi brezposelni zglediti pri vojnem ministrstvu v službo. Abesinija si močno prizadeva, da bi dobila kredite za dobavo vojaških potrebščin, vendar pa so napoti zelo velike ovire zaradi pomanjkanja zaupanja in malih državnih dohodkov. Samo Belgija je dovolila Abesiniji večji kredit, vsi drugi dobavitelji pa zahtevajo plačilo v gotovini. V Addis Abebi se mudi veliko število vojnih dobaviteljev in mešetarjev. Zanimivo je, da se bavi z njihovimi posli v Addis Abebi tudi neki Louis Burbon.

Egiptski princ v abesinski službi

Addis Abeba, 25. septembra. AA. Egiptski princ Ismail Davt, ki je potomec ulemeljiteljev egiptске dinastije, se je ponudil abesinskemu cesarju v službo. Abesinski cesar je sprejel njegovo ponudbo. Princ Ismail Davt bo odpoval že čez par dni v Addis Abebo.

Nova kitajska sovjetska republika

Tokio, 25. septembra. v. Po vesteh iz zapadne Kitajske so v Singkiangu, v kitajskem Turkestanu, proglasili novo kitajsko sovjetsko republiko. Nova sovjetska republika, katere glavno mesto je Urunč, se bo pridružila Uniji sovjetskih republik, to re Sovjetski Rusiji. Predsednik nove republike je bivši kitajski general Sengšicaj, ka je spomladl preganl Dunganec, ko se je polastil dela province, in ki je vzpostavil kitajsko suverenost. V japonskih vladnih krogih pripisujejo tej še ne potrjeni vesti glede na napeto odnošaje z Zunanjo Mongolijo največjo važnost.

Marconi profesor rimske univerze

Rim, 24. septembra AA. Italijansko posvetno ministrstvo za imenovanje senatorja Marconija za profesorja elektromagnetizma na vseučilišču v Rimu. Znan pesnik Giovanni Papini je imenovan za profesorja italijanske književnosti na vseučilišču v Bologni.

Izbruh japonskega vulkana

Tokio, 25. septembra. AA. Na južnem delu otoka Kiušiu je ponovno začel delovati ognjenik Satura. Obenem je bil na otoku hud potres. Plini in dim iz ognjenika so hudo škodovali žetvi. Oblasti so izdale obsežne varnostne ukrepe za zaščito prebivalstva, ker je delovanje ognjenika po sodbi strokovnjakov mnogo huje kakor l. 1914, ko je ognjenik skoraj popolnoma opustošil otok.

Baer — knockout!

Newyork, 25. septembra. AA. Havas poroča iz Newyorka, da je črnc Joe Louis porazil Malsca Baera s knockoutom v četrtem krogu.

Za borbo med bivšim svetovnim prvkom Maksom Baerom in črncem Joe Louisom je vladalo v Ameriki ogromno zanimanje in je bilo že v predprodaji prodanih za 400.000 dolarjev vstupnic. Baer, ki ga je bil nedavno porazil Braddock, je sicer pridno treniral, vendar ni nihče računal z njegovo zmago, čeprav je bil »Maks« sam precej optimist. Kakor je videti, je bila borba precej kratka, saj je Baer že po četrtem krogu obšel na tleh. Črnc Louis gre torej svojamu cilju — naslovu svetovnega prvaka v boksu, naglo naproti!

Redukcija proračuna Društva narodov

Zeneva, 25. septembra. AA. Proračunski odbor, ki je imel razpravljati o francoskem predlogu da naj se redukcija proračuna DN za 10%, se je izrekel za 7%no redukcijo. Osebu ne bodo znižali plač.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 25. septembra: Beograd 1.— Pa. ritz 20.285, London 15.1475, New York 307.50 Bruselj 52.025, Milan 25.10, Madrid 42.036, Amsterdam 207.825, Berlin 123.70, Dunaj 57.50, Praga 12.72, Varšava 52.975, Bahare 25.50.

Nobenega upanja v mir

Povsem brezuspšna diplomatska pogajanja — Tudi Laval je spoznal brezuspešnost posredovalne akcije

Zeneva, 25. septembra. d. V krogih Društva narodov so izgubili vsako upanje v mirno poravnavo italijansko - abesinskega spora. Po svojem prevratu iz Pariza je bil Laval sicer pripravljen prevzeti težavno vlogo posredovalca, pa tudi na angleški strani so izrazili željo, da bi se našel kompromis, toda zaradi stališča, ki ga je zavzel Alois na podlagi navodil iz Rima, ni bilo nobeno zbližanje mogoče. Italijanska vlada je odklonila mnoge prednosti, ki jih ji je ponujal odbor petih v Abesiniji z jamstvom Francije in Anglije. Ker se neče odpovedati svojem nameri o vojski zasedbi Abesinije, zato bo mogoč svet Društva narodov ugotoviti samo uspeh poravnalnega postopanja.

Pariz, 25. septembra. d. »Matin« poroča o razvoju italijansko-abesinskega spora med drugim:

Tritedenska diplomatska pogajanja ni. So doslej rodila niti najmanjšega uspeha. Čas, ko je bilo še mogoče doseči pomirjenje med obema spornima strankama, je potekel in vsak nadaljnji poskus za

mirno likvidacijo spora bi pomenil samo izgubo časa. Tudi Laval je v svojih razgovorih z Aloisjem prišel do prepričanja, da ni mogoče ničesar več storiti. Treba je pustiti stvari njihovemu teku, svet Društva narodov pa bo moral počakati na sovražnosti med Italijo in Abesinijo, ko bo nastopil trenutek, da lahko zavzame svoje stališče glede sankcij, ki se ima, jo v smislu statuta Društva narodov uveljaviti proti Italiji. Posebni dopisnik »Ti. mesac« pravi, da je Italija upala, da bodo njeno sobotno uradno poročilo in pripombe barona Aloisija pripravile odbor petih do tega, da bo postavil nove predloge. Ker odbor petih ni bil voljan tega storiti, izjavljajo sedaj Italijani, da so bile njihove pripombe neuradne. S tem se je zopet pridobilo nekoliko časa. Vsekakor bo odbor petih, če se ne bo pojavil nikak nov moment, v sredo ali četrtek predložil svoje poročilo svetu DN.

»Daily Telegraph« pravi, da je v londonskih uradnih krogih izginil še on m. lenkostni optimizem, ki je nastal ob koncu prejšnjega tedna.

Italija čaka na ženevske sklepe

Italija vztraja na svojem dosedanjem stališču in čaka samo še, kaj bo sklenil svet DN

Rim, 25. septembra. w. O včerajšnji seji ministrskega sveta objavljeni uradni komunikacije se smatra v političnih krogih za potrditev vtisa, da je italijanska vlada odločena ostati na svojem dosedanjem stališču in da nikakor neče zmanjšati svojih minimalnih zahtev. Izjavljajo, da čaka Italija samo še na odločitev sveta Društva narodov, na kar bo določila svoje nadaljnje postopanje. Smatrajo še na dalje za mogoče, da bo Italija na morebitni sklep sveta DN na podlagi čl. 15. odgovorila s svojim takojšnjim izstopom iz Društva narodov. Značilna pa je tendenca, ki se jasno vidi v listih, da se pogajanje ne bi popolnoma prekinilo, temveč, da bi se nadaljevala izven Ženeve in postavila na novo podlago na kateri bi se, kakor se izražajo, bolj upošteval zgodovinski razvoj Abesinije. V italijanskih krogih imajo najbrže pred očmi, da bi se abesinske province, ki jih je podjarmil Amharat, odcepile od Abesinije ter se postavile pod oblast Italije. V Rimu upajo, da bi angleško-francosko-italijanska konferenca na tej podlagi dosegla rešitev konflikta.

Nova seja italijanske vlade

Rim, 25. septembra. w. Z utemeljitvijo, da dnevni red še ni izčrpan, je za soboto sklicana nova seja italijanskega ministrskega sveta. Najbrže upajo v političnih krogih, da se bo dotle v Ženevi razjasnil položaj glede vprašanja sankcij in da bodo diplomatski razgovori toliko napredovali, da bo Italija

Popolno soglasje Anglije in Francije

Zeneva, 25. septembra. AA. Glede na včerajšnjo sejo italijanske vlade, izjavljajo v krogih angleške delegacije, da ni nikakih zakon, da bi bi bilo treba izp. meniti dosedanje stališče. V teh krogih naglašajo, da je treba glede na položaj izvesti sklepe DN brez prenanagljenja, pa tudi brez obotavlja. Izključeno je, da bi Anglija pristala na diplomatske razgovore izven Ženeve, na primer na kaki novi konferenci, podobni na primer konferenci v Stresu. Prav tako naglašajo v nasprotju z glasovi o nekih nesoglasjih zastran sankcij med francosko in angleško vlado, da takšnih nesoglasij ni, temveč, da vlada med obema vladama popolno soglasje.

Angleški odgovor Franciji

London, 25. septembra. AA. Potrjuje se vest, da vsebuje angleški odgovor na znana francoska vprašanja pojasnilo Hoarejevega govora v Ženevi. Pojasnilo bo popolnoma jasno, vendar pa ne bo izrecno omenjalo evropskih problemov. Anglija izjavlja ponovno, da je pripravljena izvršiti vse obveznosti, na podlagi pakta DN, če bo preстал sedanjo krizo.

Naši zdravniki govore o raku

Ljubljana, 25. septembra

V ponedeljek dopoldne je bil odprt v predavalnici ženske bolnice tečaj o raku za zdravnike. Priobčujemo izveštke iz treh zanimivih predavanj o raku.

Docent dr. I. Robida:

Nevrologija in rak

Predavatelj v daljšem uvodnem razpravljanju o novotvorbah možgan in hrbtenjače v obliki njihovih vrednot in lokalizacij, naglašajo precejšnjo vrednost slednje tudi za diagnozo uroja, to je vrste tumorja. Tudi samo na sebi benigni tumorji centralnega živčevja, zlasti oni, ki se odključijo z naglo in močeno porastjo in njenimi posledicami, težko okrnjujejo zdravje in celo ogrožajo življenje. Prognostika malignih novotvorb, med njimi raka, pa je vedno infavstna. Operacije so v primerih, o katerih bi bil kar nekaj pristopen, zanje, so upravičeni radi rešitve nevarnosti njegove, odveč. Karleoni centralnega živčevja so navedeno sekundarni, to je nastali potom metastatskih zaneskov iz obolenih tkanih na drugih organih v mozgovje, ali pa prodirajo iz sosednjih, na raku obolen, v živčno tkivo. Primarni, avtohtoni v mozgovni vnetki in v ravnini karcinomi, v Sloveniji pojavljajo se skoraj vedno samo pri otrocih in mladih (Ludvik), pa so še bolj redki, nego sekundarne novotvorbe. Tudi je njihova diagnoza dokaj težja, odnosno čisto nemogoča. — Kakor tu morajo možgan v splošnem, prav tako, ne povzročajo rak zbog okvare možganskih središč, ampak vodi tudi do psihičnih alteracij, bodisi, ker možgani in se širi v njih, ki sotermeji našega psihičnega živla, bodisi, ker s svojimi razpadlinami zastruplja telesno skoraj in tako neposredno povzroča tranzitorne psihične alteracije, ali celo tudi prave, darsi samo simptomatične, in malo karaktistične psihoze.

Primari dr. B. Lavrič:

Rak prebavnega sistema

Kratek pregled organov, najvzajemša mesta, kjer se rak posebno rad pojavlja. — Se vedno dobimo okrog 40% raka na črevesju, kar se ne da radikalno operirati. V slednjem, kjer raka ni mogoče radikalno odstraniti, priporočajo takozvane paliativne operacije, s katerimi znatno ublažimo nezno stanje.

Najvzajemša je zgodnja diagnoza rakastega obolenja, kajti brez nje je tudi vsaka borba proti tej bolezni izgubljena.

Nastevanje pripomočkov in možnosti zgodnje diagnoze.

Terapija je vedno kirurška, tam kjer je radikalna operacija mogoča. Pri neoperabilnem raku, pa nam mnogo koristijo radioterapevtske metode obsevanja.

Dr. Ljudevit Merčun:

Interna diagnostika raka

Zahrbtost raka se prečena je uveljavljati v diagnostiki. V glavnem hira splošna diagnostika na tem, da se nismo dosegli končnega cilja, da bi mogli ugotoviti raka iz kakršnekoli krvne oznake serološke preiskave, čeprav so se taki poskusi danes že pri živali obnesli. Za enkrat smo se vedno navezali pri raku na notranjih organih na indirektno simptome. Naraščanje obolenih na raku lahko razlagamo z vedno boljše diagnostiko. Da pa prihaja se vedno toliko in toliko bolnikov v obupnem stanju v bolnico, je krivda bolnikov samih, ki ne morejo v današnjem času zaradi hude bolezni za obstanek posvečati dovoljne pozornosti lastnemu telesu in njega težavom.

Znaki začetnega raka so ponavadi zelo malenkostni. Iz celokupnih težav, o katerih bolnik toži, lahko zdravnik z dobro voljo izlušči jedno težavo, ki so značilne za raka. V diagnostiki lahko vedno dvojno smer: 1.) zgodnja diagnostika, ki nam čimprej zbudi sum na raka. Čimprej postavimo diagnozo, tem lažje in uspešneje zdravimo. 2.) pozna diagnostika, ki določi se možnost operacije oziroma opredeljuje zdravilnih metod.

Rak lahko nastopa skoraj v vseh notranjih organih. Rak požiralnika napade v 80 % skoraj vedno močno v dobi od 40 — 70 let. Najbolje je, da v tej starostni dobi, kadar se pojavijo težave pri požirjanju, vedno mislimo na raka požiralnika. Takšnega raka lahko vedno že zgodaj spoznamo z gastrostoskopom (oesophagoskopom), oziroma klinično in rentgenološko preiskavo.

Močan dražljaj h kašlju in pa nevarljive bolečine v prsih, nekoliko krvav izmeček pri sicer krepkem človeku, bo vedno sumljiv znak raka na pljučih, ki ga bo klinična in rentgenološka preiskava vedno lahko potrdila, zlasti ker pri pljučnih rakih v pričetku bolezni dosežemo z rentgenološkim obsevanjem prav lepe uspehe.

Rak jeter, žolčnega mehurja in žolčnih vodov pričanja ponavadi vedno z znaki žolčnih kamnov, klinično vendar pa lahko kmalu ugotovimo pravo diagnozo. Tudi rak trebušne slinavke ima svoje znake, da ga moramo sicer težko, pa vendar zanesljivo spoznati.

Čeprav je interna diagnostika raka šele v povojih, vendar lahko smelo trdimo, da more zdravnik že iz začetnih težav bolnika pogosto opravilno sumiti na raka. Njegova sveta dolžnost je, da ob najmanjšem sumu o taki bolezni, ne odneha, da ta sum ali potrdi ali popolnoma zavrže, bodisi da to more sam, oziroma da pošlje bolnika v specialno preiskavo v kak zavod. Na ta način ugotovimo z bolnikovim in zdravniškim sodelovanjem raka pravočasno, dokler ga še moremo z našimi sredstvi izkoreniniti.

Iz gledališča

Otvoritevna predstava v operi po Rossini-jeva komična opera »Pepelka Angelica« z gđno Zupcevo v naslovni partiji. Prva letošnja izvedba premijera v Drami bo v sredo dne 2. oktobra, J. Kranjčeva drama »Direktor Campa«, v M. Skrbinskih režiji.

Odbor pripravila za drugo premiero Puccinijeva »Madama Butterfly« v novem prevodu, režiji in inscenaciji. Režira in dirigira kapelnik Stritof. Japončica poje gospa Gjurgjenac. — Bratko Kreft režira predelano in modernizirano opereto »Mamzelle Nitouche« z gđ. Igljevo v vlogi Denise.

V prvih štirinajstih dneh nove sezone bodo v drami še novitete: Bogovičeva »Med včeraj in jutri« — delo bo zanimivo, ker debutira v njem član Drame Ivan Jerman kot režiser. — Skvarkinovo »Tuje dete« v režiji in inscenaciji ing. arh. B. Stupice, nadalje Rregelyjev »Dobro frak« z g. Danešem v glavni vlogi in Bulgakov »Molier« z g. Levajem v naslovni vlogi. Kapelnik dr. Sveta pripravila Verdijevo opero »Aida« v novem prevodu. Režija in inscenacija prof. O. Sesta. — Opera pripravila še senzično nalogo novitelo. Wagner-Regenja: »Kraljica Ljubljene«.

Sadna razstava na Primskovem

Primskovo, 24. septembra. Litijski srez je izrazil sadni kraj glede podnebja, zemeljske in višinske lege. V glavnem lahko ločimo tri višinske lege: a) nad 400 m, kjer uspevajo priznane litijske črešnje (Janča, Stanga, Primskovo), posebnost pozne hrustavke, Poleg črešnje uspevajo tudi orehi (tankolupnasti, ki so vztrajni in odporni proti pozeli in rodijo v grozdih). Seveda tudi jabolka kakor zlata parmena, pisani kardinal, grafenštajne, Baumannova reneta, špinceljni in bojtko jat-olko. V višini od 100 do 400 m (vinska lega) pa uspevajo: kanadka, zlata parmena carjevič, jonatan, nekatere zimске renete, dolenska voščenska in landaberska reneta, el Nižinska lega. Tu uspevajo špinceljni gdanski robač, parmena, Baumannova reneta, štettine in bruter. Povedano velja le za izrazite sadne lege, ki so zavarovane proti vetrovom s primerno zemljo in oskrbo.

Na sadni razstavi, ki jo je priredila kmetijska podružnica na Primskovem, je bilo poleg navedenih vrst zastopanih še nekaj drugih vrst, kakor harbatove renete, blenhajmske renete, razni kosmatci in pogacharji, zeleni kmežak, moščno sadje, med njimi domača tepka. Za trgovino bi prihajala v poštev od zgodnjih vrst: pisani kardinal, grafenštajne, zlata parmena, kanadke, Baumannova reneta in carjevič.

V manjši meri tudi voščenska in krivopecelj ter še nekatere renete.

V višjih legah naj bi se torej gojile predvsem črešnje, orehi in pozna zimska jabolka, zlasti naše najbolje priznane zimске renete po sadnem izboru. Gojitev mošnega sadja, predvsem tepk, kifrovke, črnivke itd. naj se omejuje na slabše lege, odnosno okoli gospodarskih poslopj, eventualno ob cestah in poteh.

Razstava sadja (delo le nekaternikov: svoj namen: povedal ji je, da se je glede ljubezni motila. Več niti nameraval ni. Ni ji hotel stopati v zakon in ubijati njeno sožitje z Ervinom Roganom, saj je bil trdno prepričan, da se je Sida vklonila in hoče vztrajati na svoji zakon ski poti.

Sida je zaradi tega še bolj trpela. Bolej zaradi misli na ločitev zakona z Ervinom se je pridružila še užaljenost zaradi Danilove brezbriznosti, razvijajoča se v nove bolesterne dvome:

»Morda pa Danilu sploh ni več do me ne? Morda mu je bilo dovelj, da mi je odkril svojo nekrivdo? Čemu potem mišim nanj in snujem blazne načrte? Na kaj jih gradiš? Na svoje bolne fantazije ...«

Kljub temu je hodila tedaj k Mary v trg prav za prav samo zaradi tega, da bi naposled vendarle našla priložnost srečanja z Danilom. Na teh poteh ga je kdaj pa kdaj, darsi zelo poredkoma, tudi res srečala, vendar z njim nikoli ni govorila. Komaj da mu je odzdravila, ako jo je na cesti pozdravil. Kadar je prišla v njegovo bližino, so čudežno nerazumljivo izginila vsa njena hrepenenja z vse mi s tako muko ustvarjenimi načrti. Ob-

Kastelic Franc iz Otečiga vrha, Vidgajevi iz Poljan, učiteljstvo iz Primskovega, ter še nekateri fantje iz primakovske fars, vseh imen ne morem navajati) je vseskozi ter nepričakovano dobro uspeš. Razstavljeno sadje se lahko kosa z najboljšimi štaterskimi vrstami. S to razstavo se je postavilo temelj za ves sadni okoliš, ki meji na Primskovo.

Razstavo sta posetila gg. Šušteršič, kmetijski sročni referent, ter Kafol, tajnik kmetijske družbe. Obiskalo pa je razstavo tudi učiteljstvo iz Čateža ter Sv. Križa, manjkalo ni seveda tudi Ljubljancem, ki so bili nad uspeho prirediteljstvo prijetno in nenaden. Posebno pa se zahvaljujemo g. Lavriču, ki je dal na razpolago svojo hišo in tudi materijalno obilo pripomogel k uspehi prireditvi.

Vsa občina zarubljena

Višnja gora, 24. septembra. Veliko razburjenje vlada te dni po Višnji gori in posebno po bivši občini Polici. Kaj takega, kot se dogaja sedaj, se še nikdar ni pripetilo v sicer tako mirnem kraljestvu višnjegorskega polja. In to razburjenje ni brez vzroka, saj je zarubljena vsa bivša občina Polica. Do tega je pa prišlo takole: Leta 1927, je sklenil občinski odbor občine Polica, zgraditi 3 m široko občinsko cesto od Višnje gore do Police. Takratni mestni načelnik g. Jožef Erjavec pa jih je pregovoril, da so sklenili zgraditi banovinsko cesto, široko 5 m. To cesto bi večina plačala banovina in cestni odbor, občina bi morala pri-

spevati 17 % gradbenih stroškov. Ljudje so bili s tem deloma zadovoljni, pri onih pa, ki se niso a tem strinjali in niso hoteli dati zemlje za cesto, so kratkoročno som- lili razlaskili.

Nato so pričeli delati. Ker je teren zelo neugoden, so dela le počasi napredovala. Samo za kratko progo Višnja gora — Spodnje Brezovo, to je 2½ km, so rabili skoro tri leta. Ko je bil ta kos ceste dograjen, je zmanjkalo denarja, ker banovina ni izpolnila svojih obveznosti. Za nadaljevanje gradnje je morala občina Polica najeti pri dveh zasebnikih posojilo 50.000 Din na 3 mesečno odpoved. To se je zgodilo 21. aprila 1931. S tem posojlom in raznimi podporami se je cesta gradila dalje in lani končno dogradila. Za najeto posojilo pa se ni brigala ne občina Polica ne gradbeni odbor. Tako dve leti in pol niso plačali nobenih obresti. Zato je zasebnica, ki je posojila 40.000 Din, vložila tožbo in zahtevala vrnitev posojila. Še preden je prišla razsodba, je bil pa dolg razdeljen na posamezne posestnike bivše občine Polica, tako, da je prišlo na polzemljaka okrog 1000 Din. Ker v težki krizi, ki je nastala na Dolenjem še posebno huda, kmetje niso mogli plačati, so jim kratko in malo zarubili živino, prašiče itd.

Ljudje zdaj s strahom gledajo, kaj bo. Kaj bodo počeli, če jim sedaj, ko je največ dela, vzamejo vozno živino. Poslali so posebno deputacije do g. bana in mu razložili kolikšni položaj. G. ban je obljubil podporo. Pomoč je res nujna in prav bi bilo, da oblast prisilijo ljudstvo na pomoč, ker ni samo ničesar zakrivilo!

S P O R T

Nedeljske pokalne tekme v Trbovljah

Trbovlje, 24. septembra. Kljub temu, da je lepo vreme v soboto in nedeljo spravilo tisoče Trbovelčanov v okoliške planine, je prisostvovalo pokalnim tekmarjem dva dni izredno veliko število prijateljev športnega gibanja. Zlasti je vladalo za nedeljske popoldanske tekme med športno publiko naše doline največje zanimanje, čemur se ni čuditi, saj so nastopili na zelenem polju trboveljskega revirja najboljši klubi dravske in savske banovine.

V soboto popoldne so se začele tekme med Amaterjem in Retjem (Trbovlje), nato pa med DASK-om in Amaterjem. Ti klubi so se borili za prehodni pokal, ki ga je lani poklonil rudarskim klubom inž. Debelak in si ga je pri prvem tekmovanju priboril mladi in agilni klub SK Retje. Pri sobotnem tekmovanju z SK DASK-om in SK Retjem pa je prešel pokal v prehodno last SK Amaterja, ki je premagal SK Retje v razmerju 3:0, SK DASK pa v razmerju 2:0.

V nedeljo dopoldne so se postavili na igrišča SK Amaterja juniorski igralci revirjev. Tekmovalo se je za krasen pokal, ki ga je športni mladini rudarskih revirjev poklonil predsednik SK Amaterja g. Varga. Zmagali so zopet junjorji SK Amaterja, ki si, kakor kažejo rezultati, dosledno vzgaja borben naraščaj. Zarečih lic je mladi kapetan juniorskih Amatercev Herman Kolbesen ml. v zmagoslavnem spremstvu športne mladine odnesel krasen pokal-bojno trofejo z zelenega bojišča.

Glavne tekme so se začele šele v nedeljo popoldne. Z Jesenice je došel SK Kovinar, iz Ljubljane SK Primorje, iz Zagreba SK Sparte, za katerih nastop je vladalo največje zanimanje. Trboveljski športarji so napravili rednim gostom lep sprejem. Zagrebčani, ki so došli v Trbovlje že z dopoldanskim vlakom pod vodstvom svojega predsednika g. Price, so si ogledali tekmo dopoldneva Trbovlje in okolišč, ki se jim je jako dopadla. Mnoge so navdušile naše lepe planine ter ob. ljubiti, da jih v kratkem obiščejo.

Popoldne ob 14. uri so se začele redne tekme med SK Amaterjem in SK Kovinarjem iz Jesenice. Tekma je bila zelo napeta, vendar je SK Kovinar podlegel v visokem razmerju 5:0, odločil postavi domačina, ki je vrgel tokrat svoje najboljšje v vztrajnem treningu utrjene sile na igrišče, dočim Jeseničani odvisno niso bili vajeni prostora na Amaterjevo igrišče.

Po tej tekmi so se zbrala na igrišču SK Amaterja moštva zagrebske SK.

Sparte, ljubljanskega SK, Primorja, Jeseniškega SK, Kovinarja in domačina SK Amaterja. Vsa moštva je v izbranih besedah pozdravil predsednik Amaterja g. Varga, želeč gostom prijetno bivanje v rudarskih Trbovljah in mnogo uspehov v športnem udejstvovanju, ki naj bi utrdilo bratske vezi to in onstran Soče. Zahvalil se mu je predsednik SK Sparte g. Price, ki je izročil pri tej priliki SK Amaterju okusno izdelano športno zastavico.

Koj nato je nastopil sodnik g. Jakšič iz Zagreba, ki je pozval športni dan Primorja na svoja mesta. Obe moštvata sta zaigrali z velikim elanom in borbenostjo. Številna publika je z največjim zanimanjem motrila to zanimivo tekmo, ki je bila redkost za Trbovlje, ki le malokdaj vidijo tehnično res popolno in lepo igr. Moštva sta bili jako disciplinirani, vsak igralec se je v polni meri zavedal, da je namen športa vzgajanje mladine v plemenitem tekmovalju in utrjevanju telesa in duha. Tega se je očitno vsaj za trenutek tudi naša mladina zavedala, ki se tolikrat pred gosti izjemoma še zadovoljivo obnašala. Tekma se je končala neodločeno v razmerju 1:1, kar dokazuje, da sta oba kluba postavila skoro enako odlični postavi.

Med omori je koncertirala na igrišču železničarska godba, ki je veselo razpoloženo med gosti in domačimi še močno dvignila. Gostje, tako zagrebški, kakor ljubljanski in jeseniški so bili tako z lepm bratstvom sprejemom in tovariško uslužnostjo našim športnikom prav zadovoljni, tako da so odnesli iz rudarskih Trbovelj tokrat najlepše utise. — Trboveljski pa si želimo še večkrat takih obiskov, ki pospešujejo na eni strani športno solidarnost, da drugi strani pa medsebojno spoznavanje in gojitev narodne vzajemnosti z brati južnih banovin.

Kozolec v ognju

Stara Loka, 24. septembra. V nedeljo okrog 14. je klical gasilski rog starošolske gasilce na pomoč, potem pa še školjolske. Gorel je velik kozolec v svoječasno last viteza Strahla iz Stare Loke. Gorel je zunaj na polju. Kozolec se je vnel zgoraj in je ožen prvi opazil Vidmarjev šolar, tudi iz Stare Loke, ki pa je spobekla mislil, da se kadi za avtomobilom. Šele potem, ko je stopil izza zidu, je opazil plamen in brž poklical ljudi, ki so prihlieli od vseh strani na pomoč. Spobekla je kazalo, da bo nesreča hujša, toda spretni gasilci so ožen kmalu omeili. Škoda pa je kljub temu dobrih Din 3000, ker je zgorelo posa-

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4, 7, in 9½ uri
SVETISLAV PETROVIC
v filmu
Hišica v Grinzingu
Godba LANNER—STRAUSS
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

meznim posestnikom, ki so sedaj lastniki tega kozolca, precej krme, prosovnice in filžola.

Najbolj je prizadet posestnik Polajnar, ki so mu zgoreli trije štanti. Ožen je bil podtuden, krivica pa se nimajo. Sodiijo pa, da je moral zažgati za nerodnosti potepuh, ki je spal v kozolcu in vrgel prož orek cigarete. Precej kozolca so morali podreti, in gorilje dele posekati. Loški gasilci niso stopili v akcijo, ker je bila nevarnost že preje odstranjena.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 25. septembra, katoličani: Klotof, Uroš

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Čarobni bar
Kino Ideal: Hišica v Grinzingu
Kino Sloga: Hrepenenje
TKD Atena: otvoritev mladinske knjižnice in čitalnice ob 17 v prostorih Šolske kuhinje kraljice Marije.
Predavanje angleške parlamentarne misli Wardove ob 18,15 v prostorih Avto-kluba, Kazina I. nadstropje desno.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 8, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste - Zaloška cesta.

VOSKOVEC—WERICH

slavna komika v

HO=RUK

Jubilej belokranjske korenine

Semč, 25. septembra. Danes obhaja med svojimi ožjimi prijatelji veleposelnik na Vrtači g. Janko Ogulin svoj 70. rojstni dan. Slavljenec je bil rojen 25. septembra 1865 na Brezovji retri pri Semču. Njegov oče je bil prava belokranjska korenina, kremenit značaj, naprednjak starega kova. Ko je začel propadati gospodarstvo graščin po Beli Krajini, je prišla na prodaj tudi Kunečeva graščina na Vrtači, kot pristava nekake last graščine Smuk. Kupil jo je oče našega slavljenca, ki se je preselil iz Brezove retri na Vrtačo.

Janko je bil v šoli dober učenec in zato ga je oče poslal na gimnazijo v Novo mesto, kjer je prav dobro dovršil študije. Stariši so hoteli da bi postal Janko duhovnik. Ko je odslužil vojake, se mu je pa zahtelo po svetu. Napotil se je v Ameriko, kjer mu življenjska pot ni bila blaz posuta z rožicami, kajti moral je prijeti za vsako delo. Vpisal se je v angleško šolo in se naučil jezika, potem je pa vstopil v trgovino J. Golobica v Jolietu. Pozneje se je osamosvojil, ustanovil je lastno, dobro kličo trgovino, ki mu je v nji pridno pomagala soproga Ivanka. Ker je pa oče hotel, da bi se sin vrnil, mu je izplačilo to željo in leta 1911 sta se z ženo vrnila na Vrtačo, kjer praznuje danes naš dobri Janko 70. letnico rojstva.

Čeprav je bil doblj v tujini je ostal zvest svojemu narodu. Baš ob nje, govornem povratku se je ustanovljaj Sokol v Semču in naš vrli Janko je bil med prvimi člani in prvi starosta mladega društva. Se zdaj je član uprave. Kot tak razen samo v Beli Krajini, temveč tudi daleč naokrog. Njegovim številnim prijateljem in čestitcem se pridružujemo tudi mi z željo, da bi nam ostal naš dobri Janko s svojo blago soprogo še dolgo leta zdrav, zadovoljen in vesel kakor je danes!

Iz Novega mesta

— Preselitev sreskega načelnika. Pred dnevi so premestili uradne prostore iz poslopja starega sreskega sodišča v poslopje okroglega sodišča v I. nadstropje. V starem poslopju je zaenkrat ostal samo zemljiški oddelček.

ČSR za svojo obrambo

Praga, 24. septembra, g. Na nekem zborovanju je tedni minister za narodno obrambo Machnik izjavil med drugim, da je svetovni položaj resen. Češkoslovaška ne bo rušila miru in bo ostala zvesta naukom svojega predsednika Masaryka. Vidimo pa, da delajo naši nasprotniki kar hočejo ne glede na pogodbe. Zato tudi mi ne bomo ostali prekriznani, kaj ter bomo branili svobodo, bodisi z orožjem, če bo treba. Armada ima danes krepko moralno podlago, toda treba bo v njeni tehnični opremljeni masirski izpolniti. Minister je izrazil željo, da bo to upošteval novi proračun. Z moralno močno in tehnično dobro opremljeno armado bomo lahko ponosno gledali svetu v oči. Naše geslo je: Rajši umremo, kakor pa postanemo se enkrat sužnji, toda mi ne bomo umrli, ker imamo dobro armado.

Velika rudarska stavka v Ameriki

New York, 25. septembra, A.A. Polak stavke rudarjev v Pensilvaniji je danes izbruhnila stavka v rudnikih lignita v 22 zveznih pokrajinah. V stavko je stopilo 450.000 rudarjev.

Predsednik Roosevelt je na poročilo o rudarski stavki takoj prekinil letovanje in se odpravil v Washington, da bo osebno posredoval med zastopniki delodajalcev in delavcev. Sporazum otežkočajo zlasti vprašanja, ki se tičejo akordnega dela.

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Iz tega zaključka je pa rasil sam po sebi tudi že načrt, ki je bil v svojem bistvu obenem izpolnitev tistega, po čemer je bolj podzavestno kakor zavestno hrepenela vsa njena duša. V njem sta pa bila tudi pogum in njeno opravičilo. Sida je v resnici že od tistega dne, ko je prebrala Danilovo pismo, hrepenela po družiti z njim v novi ljubezni mimo in preko zakona. Želja po ločitvi ji je bila tako le podkroptev.

»Ako se znova otkenem Danila,« si je govorila, »prelomim zakonsko zvestobo, je potem le še treba, da Ervin za to izve, in ločitev bo sledila sama po sebi. In izvedel bo, saj ni mogoče, da bi mogla ostati najina ljubezna skrivta. Celo najtemnejši pohorski gozdovi imajo oči in ušesa ...«

Naposled je ves ta razvoj Sidin misli in hrepenenji čisto dozoril in če bi se ji bil Danilo v tistih dneh približal z ljubezenskimi željami, bi se bila brez obotavljanja vrgla v naročje, toda približal se ji ni, da bi ga pa sama iskala, zato kljub vsem svojim miselnim odločitvam ni imela poguma.

Danilo se je po tistem jesenskem srečanju na gozdni poti skoraj hotoma izogibal. Z izročitvijo pisma je dosegel

našala se je napram njemu kakor napram zelo daljnemu znancu ali celo popolnemu tujcu. Ko pa je bil zopet proč, je znova zahrepenela k njemu in se je zela na svojo nerazumljivo boječnost, in ko ga je nekega dne ob svojem obisku našla pri Wellakovih, je skoraj onemela. Kolena so ji klecnila in vsa kri ji je šinila v glavo. Na Maryna in njegova vprašanja je odgovarjala kratko in vidno zmedenjo. Ta njena zmedenost se je še stopnjevala, ko se je Mary za nekaj časa odstranila in sta ostala z zdravnikom sama v sprejemnici.

»Ste prebrali moje pismo?« je vprašal hlastno.

»Da ...«, je dahnil komaj slišno, ne da bi dvignila v namizni prt uprte oči. Prsti so ji nervozno božali vezeno.

»In ste me razumeli? Odpustili?«

Prikimala je molče.

»Hvala vam!« je dejal in nadaljeval resignirano: »Ko bi bil mogel tedaj govoriti, bi bilo morda vse drugače. Mogoče bi bilo še potem, ako bi bili sprejeli moje pismo, ko sem vam ga poslal v Maribor. Povejte mi. Sida, kaj bi bili tedaj storili?«

Sklonila se je nizko k prtu in ni odgovorila. Drget njenih živcev je dosegel kulminacijo, vse telo ji je pretreslo notranje intence, ki mu ni pustila izbruhati v solze. Danilo ga je kljub temu opazil in planil k njej:

»Kaj vam je? ... Sida ... ti trepečeš, ihtiš?«

Tedaj se pa ni mogla več premagati. Zadržane solze so ji planile na dan.

»Sida!« je vzkliknil zdravnik, jo prijel za glavo in jo hotel dvigniti, a mu ni pustila. Sunila ga je vstran, planila kvišku in pobegnila v sosedno sobo.

Po tem dogodku so napočile za Sido ure novih muk. Trudila se je, da bi se domela, pa se ni mogla.

»Po njem hrepenim, načrte delam z njim, ko pa stojim pred njim, ga suvam od sebe. Kaj je v meni? Sem zares obsojena v vrtenje v blaznem vrtenju svoje nerazumljivosti? Kaj hočem prav za prav?«

Mislil pa je tudi zdravnik. Sidin izbruh in pobež sta mu različno povedala, da ga še vedno ljubi in trpi. Ob tem spoznanju se je znova prebudila z vso neopredeljeno silo tudi njegova, v zadnjih mesecih že s plastjo resignacije prerasla ljubezna do nje.

»Ljubi me in trpi, si je dejal. »Kaj naj storim? Naj jo pustim v tem trpljenju, da propade? Ne, tega ne bi smel. Naj jo znova privlečem k sebi, sedaj, ko je žena drugega? Naj posežem v njen zakon in ga razbijem še bolj, čisto do temeljev? Kaj bo potem? In vendar me am nekaj storiti!«

(Se bo nadaljevalo.)

DNEVNE VESTI

— Pripravi se zakon o minimalnih mezdah. V ministru socialne politike in narodnega zdravja je bilo sklicanih že več konferenc zainteresiranih krogov, da se zbere potrebna gradivo za zakon o minimalnih mezdah. V zadnjih petih letih so delavske mezdre v naši državi padle tako nizko, da ne samo ljudem in socialnih razlogov ne smemo dopustiti, da bi se bolj padle. Povprečno so padle dneвне delavske mezdre za 6.68 Din. Letos v juliju je bilo v naši državi 76.055 zavarovanih delavcev s stalnim dnevnim zaslužkom od 8 Din. 273.917 pa z zaslužkom od 8—24 Din. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala v juliju 2.72 in izkazuje v primeri s lanskim letom zopet padec za 0.55. Z novim zakonom bi se zanjama polnoma svobodna akcija za višje mezdre kvalifik. etiranih in nekvalifikiranih delavcev ter preprečila vsaka nesolidna konkurenca. Po sebi odhodi pri ministru za socialno politiko pri banških upravah bi proučevali stanje vsake gospodarske panoge in določili minimalne mezdre. Po predlogu splošne delavske zveze Jugoslavije bi bilo v vsaki skupini pet stopenj in sicer začeti s 10 javci od 14. do 16. let. Vsaka polkvalifikacija ali cela kvalifikacija naj bi se po sebi nagradila.

— Jugoslovensko bolgarsko gospodarsko almanah. V Beograd je prišel bolgarski novinar Damjan Nikolov, da zbere gradivo za bolgarsko-jugoslovenski gospodarski in kulturni almanah, ki ga pripravljata on in njegov tovariš Hristo Pasmadžijev. Almanah izide v bolgarskem, srbohrvatskem in francoskem jeziku. Njegov namen je poglobiti stike med bolgarskim in jugoslovenskim narodom. Iz Beograda odpotuje Nikolov v Zagreb.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 77 z dne 25. septembra objavlja ukaz o priključitvi ozemljih sosednih občin mestni občini Ljubljana, uredba o znižanju oseb nih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbenecov, dopolnitev pravilnika o ure d bi prometa z devizami in valutami in razne objave iz »Službenih Novin«.

— O gledališču sploh o repertoarju o gledališkem jeziku in govoru o režiji in režiserjih o igranju in igrarjih o inscenaciji o kritiki o publici o naraščanju o propa gandi, reklamah in drugem. Tako se glase naslovi »Gledaliških zapisnikov«, ki jih je izdal Ciril Debevec v zbirki »Slo venske potje«, izdane Tiskovne zadruge v Ljubljani. Ali si morene misliti tistega, ki dela z odrom in sploh vsa naša društva na deželi in v mestu, ki se posvečajo gle dalski kulturi, brez te temeljne knjige nauka o gledališču? Naročite je takoj na ravnost pri Razpečevalnici Tiskovne za druge, Ljubljana, Mladostne ceste št. 16/L. Opozarjamo Vas na izdajanje te založbe, ki vam daje pri direktnem pre vzetju njenih zbirk in knjig popuste in plačilne olajšave.

— Številni pregled radijskih naročnikov v evropskih državah z ozirom na števil ko prebivalstva prinaša nova številka ilu strirane tedenske revije za radio, gleda lišče, film, sport in modo »Naš Valc«. Da lje so za novo številko prispevali Gueštar Stenica »Vinkarjac«, Josip Ribicki satiro »Probleme«, Danilo Gorinski bogato ilu strirani članek o mariborskem narodnem gledališču v pretekli in novi sezoni, na daljšje ee Vukov roman iz naših krajev »Gospa Mica«, Ruzaljševa potopisna re portaza »Pokrajina, ki umira in vstaja v novo življenje« in v prilogi za ljudske odre slovita ruska drama »Tunji kruh«. Bogata, kakor vedno, je modna priloga in zabavni del, v katerem je izšla Zosčen kova duhovita črtica »Grozna zadeva«, križanke, nagradna vprašanja in zabavne zgodbe. Na posebni, 12 strani obsega jo čiji priloge najdemo smotorno urejene in pregledno razvrščene sporede vseh važ nih oddajnih postaj in seznam oper, ope ret, zvočnih iger in koncertov, ki jih pre našajo naše in tuje postaje. Pomnite: »Naš Valc« je edina slovenska bogato ilu strirana revija za radio, gledališče, film, sport in modo. »Naš Valc« je največja slovenska tedenska revija. Mesečna na ročnina znaša komaj 12 Din. Zahtevatje tudi vi brezplačno in brezobvezno na ogled eno številko. Pišite na naslov: Ra dijska revija »Naš Valc«, Ljubljana.

— Sadjarica in vrtnarska podružnica v Rovtuh, priredi 29. in 30. tm. razstavo sad ja in povrtnine. Vabimo sadjarje, sadne trovece in konsumente, ki se zanimajo za lepo sadje, naj si ogledajo razstavo, da bodo videli, da tudi v Rovtuh pridelamo kaj lepega.

— Samo Din 150.— stane povratna vožnja Ljubljana-Sušak. Odhod iz Ljubljane vsa dan ob 5. jutraj izpred hotela »Me tropole«. Informacije, Ljubljana, Pečnikar, telefon 33—86.

— REJEC MALIH ŽIVALI, najnovejša številka edinega res strokovnega lista za pospeševanje reje malih živali je ravno kar izšla. O raznih vrstah zastupljenja pri perutnini piše dr. Kocijan Leon, šol. upr. Gosak Josip pa daje navodila, kako ravnati s perutnino v tem času. Sledi opis gočobov parčkov izpod peresa g. Petelina Ivana. V daljšem članku popisuje g. Kun tara Vilko angorsko volno, prejo in kožo hovino. Članek krasijo lepe slike s pota valne razstave društva rejcev angorskih kuncev v Kočevju. Zvečni sodnik Kelnarič Jože piše o delu pri kanarčkih v septemb ru, o vzroku nazadovanja naše ovčereje pa strokovno utemeljuje priznani stro kovnjak na tem polju srez. ekonom g. Hladnik Jakob. Ne manjka tudi članka o kozjereji, v katerem popisuje g. Kristof Franc kozjerejo nekdanj in danes. G. Savin ski Oskar vsebuje piše o naših ribicah, rdečepkah in klenih. Važna so navodila g. Gorupa Franca, kako naj vzgajamo na še pse. Sledi dalje podlistek, poročila Zveze in društev, drobne novice in opisi razstav, ki so jih priredila društva, razdelitev na grad itd. itd. List Rejec malih živali, ki ga vodi in ureja Josip, upr. Inkret Alfonz, izhaja danes že v 2000 izvodih in je gla silo 26 društev za reje malih živali in obenem glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, kar je dokaz, da je vsebinsko vsestransko na višku in je list tudi opremljen z originalnimi slikami in fotografijami. Za rejce malih živali je ta list danes edino strokovno čtivo, ki pouč uje in vodi rejce in društva za reje malih živali. Naroča se pri uredništvu v Šenke vemu tisku ali pri upravi v Kočevju.

— Putnikovi izleti z odprtimi avtobusi. 29. t. m. Logarska dolina Din 95.— Opatja vključno polni list Din 165.—

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno nestanovitno vre me, dež v presledkih. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja tempe ratura je znašala v Beogradu in Splitu 29. v Sarajevu 28, v Zagrebu 27, v Skoplju 26, v Mariboru 20, v Ljubljani 19.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.9, tem peratura je znašala 12.4.

— Če so otroci zaljubljeni. Iz Zagreba sta jo popihala oni dan v Beograd 14 letna Marija Pirin in njen izvoljenec Roland Karpelcs, star tudi okrog 14. let. Obilasti eo ju poslale nazaj pod okrilje staršev, ki so bili v velikih skrbih, dokler nleo zvedeli, kje sta otroka.

— Strašna smrt dekca. V vasi Sv. Peter pri Ogulinu se je v nedeljo zvečer smrtno ponesrečil 14 letni železničarjev sin Miho Drašković. Speljal je na dros elektrovođa in se dotaknil električne žice. Močan tok ga je na mestu ubil.

— Izlet v München na oktobersko razsta vo organizira Putnik v Ljubljani v času od 2. do 6. oktobra. Cena tega peddnevnega iz leta, t. j. železniška vožnja in vsa oskrba, v III. r. Din. 975.— v II. r. Din 1465.— Prijave do 26. t. m.

Iz Ljubljane

— Iz temeljni kamen za spomenik kralju mučeniku ne bo položen 9. oktobra na dan obilnice tragične kraljeve smrti. Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru u. Zednitielju je namreč mne nja, da je treba najprej preurediti Zvezdo in določiti kraj, kjer bo stal spomenik, sele potem bo mogoče skidepati o obliki spomenika in položiti temeljni kamen. Po leg tega bi pa iz pietetnih razlogov sve danost polaganja temeljnega kamna ne bila združljiva s počastitvijo spomina bla gopokojnega kralja ob prvi obilnici nje gove mučeniške smrti, ki jo bomo obha jali še v znaku žalosti, in še neposredno pod vtisom zločinskega atentata v Mar sehillu.

— Iz otvoritve gledališke sezone v Drami bo v turek 1. oktobra. Vprizori se veli častna Sophoklejeva tragedija »Kralj Edip« z g. Levarjem v naslovni vlogi. Po »Edipu« se igra Puškinova poema v štirih slikah »Kameniti gost«, v prevodu J. Vid marja. Vlogo Don Juana kreira g. Stupica, ki se z njo predstavi našemu občinstvu. Pri otvoritveni predstavi, ki ima elev, nasten značaj, nastopajo operni orkester, ki izvaja pred pričetkom »Edipa« eno over turo Beethovna, pred pričetkom »Kamenit ega gosta« pa Mozartovo ouverturo k »Don Juanu«. Obe deli režira prof. O. Šest.

— Iz Seznami davčnih zavezancev o pri dobnini so razgrnjeni interesom na vpogled v mestnem odpravištvu soba št. 48. Mestni trg 27./48. med uredniki ura mi od 8.—2 pop. od 28. do vstega 30. septembra 1935.

— Iz Ocala, daljnogledi, barometri, foto aparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9.— Ceniki brezplačno!

— Iz Krasen film iz kraljestva živali. ZKD je nam pripravila mogočno filmsko delo iz kraljestva živali. Na programu bo film iz Azije in malajske džungle, kjer neumiljeno gospodari grozni tiger »Inemo satac« imenovan. Ta film nam pokaže bor bo ljudi z naravo in borbo živali med seboj. Levi, sloni, tigri, šakali, krokodili ogromne udeje in udavi preže na kalica miru v džungli — človeka. Človek z divjo strastjo prodira v osrčje skrivnostne džungle. Film je originalen in zelo napet. Vsek meter tega filma je posnet v naravi. Vsi prizori tudi najgroznejši, so pristni — resnični. Prva predstava bo v petek 27. t. m. Vstopnina običajna.

— Predavanje angleške parlamentar ke. Angleško društvo objavlja, da ee bo vršilo danes ob 18.15 javno predavanje Miss Irene Wardove, članice angleškega parlamenta, v prostorih Avto-kluba, Kazi na, I. nadstropje desno. Miss Ward, ki je na študijskem potovanju po Jugoslaviji, je ena najznačilnejših članic angleškega parlamenta in znana socialna delavka. Predavala bo o britanskem parlamentu, nih institucijah, ki so kakor znano vzor vsem stičnim organizacijam v Evropi. Društvo vladno vabi vse prijatelje angli škega naroda in jezika, da ee čim števil neje udeležijo tega zanimivega in veselo, zi aktualnega predavanja. Vstopnine ni.

Fr. Schubertova nedovršena H - mol sinfonija

v velefilmu ob sodelovanju dunaj skega filharmoničnega orkestra, zto ra dunajske državne opere itd.

Zvočni tednik in krasen dopolnilni spored!

Kino Slova Ljubljanski Dvor

Telefon 2730.

Iz Celja

— c Zadnja pot g. Franca Rebeuschegga. V turek ob 16.30 se je zbrala pred mrtvaš nico na mestnem pokopališču velika mno žica, da spremi pokojneja celjskega hote lirja, mesarskega mojstra in veleposelni ka p. Franca Rebeuschegga na njegovi zadnji poti. Med drugimi so bili navzočni predstavniki oblastev in uradov, mestni župan in člani mestnega sveta, zastopniki Celjske mestne hranilnice in avtobusnega podjetja, gasilci iz Celja, Geberja in z Babinega z dvema praporoma, zastopniki zveze združenj mesarskih mojstrov za dravsko banovino, združenja gostinčarjev in kavarnarjev, združenja mesarjev in pre kajevalcev ter združenja pekarskih moj strov v Celju in predstavniki raznih dru žev organizacij. Po blagoslovitvi trupla v mrtvašnici in cerkvenem obredu pri rod. bineti grobnici, ki ga je opravil opat p. Jurak ob številni asistenti, sta se poslo vila od nepozabnega pokopniške celjski žu pan g. Mihelčič v imenu mestne občine in g. Zeje iz Ljubljane v imenu Zveze zdru žen mesarskih mojstrov za dravsko bano vino. Izredno lepe udeležbe pri pogrebu je pokazala, kako zelo priljubljen je bil po kojnik med prebivalstvom.

— Uradni dan Zbornice za TOI za Ce lje in okolico bo v turek 1. oktobra od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Iz Maribora

— Dramski studio redivivus! Prej tako agilni dramski studio je skoraj eno leto spal sanje pravicega in reči moramo, da je naša javnost to vrzel obutila, saj so nam gledališki amaterji »Dramekega studia« uprizarili več zelo dobrih del. Na pobudo odličnih in idealnih amaterjev gledališke umetnosti novinarja Bajta ter absolviranih učiteljskega zveža, žilka in Badra je »Dramski studio« zopet prišel z delom, kar Maribor toplo pozdravlja. Tako bodo že 7. oktobra uprizarili v Narodnem gledališču učinkovi to Schönherjevo »Otroško tragedijo«. Reži jo vodi F. Žižek.

— Gospodarstvo lastnih podjetij. Te dni je izšla biltenna knjiga Mestnih podjetij za leto 1934. Bilanca izkazuje 83 milijonov 836.066.53 dinarjev. Prebitki znašajo 2 milij.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Danes ob 4, 7 in 9 1/2 zvečer premiera godbe, petja in zabave

ČAROBNI BAR

Največja glasbena revija sezone. BOGATO DOPOLNILO

jona 620.053.98 dinarjev, primankljaj pa 2 milijona 531.021.99 dinarjev. Zloeti je visoko aktivno mestno elektriško podjetje, ki izkazuje 1 milijon 763.825.57 dinarjev. Sploh pa je opaziti, da vlada pri vseh mestnih podjetjih smotrenost uprave in racionalnost posameznih podjetij.

— Godni požar v Rušah. V ponedeljek popoldne se je vžgal nad Rušami gozd in bila je velika nevarnost, da bo požar zajel cel kompleks Pohorja. Toda pretečo katastrofo so kmalu opazili in gasilci so ogenj lakati zbirali ter pogasili.

— Kakšen bo Kelnaričev spomenik? Ma riborska Narodna strokovna zveza bo posta vila nesrečni pobrezki žrtvi lep spomenik, ki ga bodo odkrili najbrže še za letošnje Vse svete. Spomenik bo prikazal vsa trage dijo Kelnariča, ki je tako strašno končal pri kopanju vodnika na Pobrežju. Tako bo nad vodnjakovim vencem stal delavec z v nebo uprtimi očmi ter bo z odprtimi ustmi obtoževal... zlice pa se mu bo odražalo strašno trpljenje. Delavec bo držal eno roko na sru, z drugo pa lopato, visečo v vodnik. Na spomeniku bo simboliziral napis, ki bo sodobnikom v opomin in potomecu v spo min.

Kupuj domače blago!

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Nrednenie »Leise flehen meine Lieder«

MARTHA EGGERTH

Hans Jara, Louis Ullrich, Hans Moser

Vstopnice rezervirajte!

Tatvine se množe

Ljubljana, 25. septembra. Policija s polno paro nadaljuje preiskavo proti osemčlanski vlomilski družbi, ki je v zadnjih meseci pridno plenila po stano vanjih. Preiskava je zdaj razširjena še na drugo tolpo, ki so jo pred dnevi polo vihi na Viču. Obetajo se zanimiva raz krita.

Na policiji so davi razpravljali o prime ru, ki je gotovo edinstven v naši krimi nalni kroniki. Pred pošto je včeraj služ bujoči stražnik na opozorilo nekega pasan ta ustavil mizarkega pomočnika Josipa V. ki je imel na rokavu obesoeno ali nekako zatakano ničkasto uro z verižico. Mož o tem ni prav nič vedel in tud na policiji niso več spravili z njega. Kako se mu je ura obesila narokav in čigava je, o tem V. nima pojma. Policija je verjela nje govemu pripovedovanju — saj ure gotovo ne bi javno razkazoval, če bi jo slučajno ukradel — in ga je izpustila.

Včeraj in davi je bila na policiji zopet kopica prijav številnih tatvin v mestu. Tatovi kradajo vse, kar jim pride pod roke, najraje pa seve obzelen in obutev. V noči od 23. na 24. je neznan tat a pona rejenim ključem odprl skrambo urdnika finančne direkcije Alojzija Cirmana v Li varski ulici 3 in mu odnesel dva usnjeta suknjica, dve otroški amušarski obleki, kratak rujav suknjič, rujav suknjo, par rujavih hlač in usnjete rokavice za avto mobil v skupni vrednosti 2000 Din. Tat jo je nato ubral čez sosedov vrt proti Ko baridski ulici, a spotoma je še pri posest niku Francu Ramovšu v Livarski ulici 5 vrgel eno smučarsko obleko in en suknjič proč, pustil je pa tam tudi svojo »vizitko«. Na Tyrševi cesti 71 je nekdo Mariji Penkovi iz stanovanja odnesel tri pare čevljev v vrednosti 400 Din, a posestniku Ivanu Brglezu z Jurčkove potje je nekdo na ližanski cesti ukradel a konja 300 Din vredno odejo. — Zasebnemu uradniku Adolfu Kržanu je nekdo na Gosposvetki cesti 9 ukradel s kolesa 150 Din vredno dinamo svetilko.

Sv. Petra hrib, 24. septembra. Zadnji čas so manjše tatvine na dnevnem redu. V nedeljo, ko domačih ni bilo doma, je bilo vlomljeno v Arharjevo domačijo na Sv. Petra hribu. Tatovi so se prikradli vi ši šo skozi podstrežje in temeljito prebrakali

miznice, omare in skrinje. Denarja niso do bili, pač pa so odnesli tri moške obleke, več jestvin in nekaj drugih malenkosti.

Tatovi so se pojavili tudi v Puštlah in od nesli od inventarja mlekarke šole posteljo. Za tatovi poizvedujejo žurvarji postave, prav pa bi bilo, da bišio oblastem vse ljudstvo na roke.

Tragedija mlade žene

Ljubljana, 25. septembra. Pred meseci se je tramvajski sprevodnik Hermenegild Sulič oženil s 23 letno delav ko tobočne tovarne Marijo Matuljevo. Zadolgoletno in skromno sta živela v maj hnem enosobnem pritličnem stanovanju v Janševi ulici 3. Nič ni kalilo njune harmo nije. Sosedje pripovedujejo, da sta se prav dobro razumela in zato je vsem ne razumljiv obupen korak, ki ga je snoči napravila mlada žena in ki je na mah uni čil srečen zakon.

Kakor običajno je prišla snoči okrog 18. Marija z dela domov. Tudi njen mož je bil doma. Menda je prišlo do majhnega prepira, katerega posledice so bile pa zle. Uzlajena je Marija planila iz sobe v kuh injo in se naglo zaklenila. Mož je čez nekaj časa potkal na kuhinjska vrata, ker se mu pa ni odzvala, ga je obšla čudna slutnja. Skočil je skozi okno pritličnega stanovanja na cesto in prišel v kuhinjo. Na svojo grozo je našel ženo obesoeno na svileni ručici na kuhinjskem oknu. Naglo je prerezal ručico in pozval tudi sosedje na pomoč.

Nekdo je poklical zdravnika dr. Cibra, prišli pa so tudi poklicani reševalci. Skoraj pol ure so se vsi skupaj s policijskim stražnikom vred trudili, da bi rešili mladi ženi življenje, toda vse njihov trud je bil zaman. Policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Danlo sta našla Marijo že mrtvo. Na željo sorodnikov so mlado nesrečnico prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Suliču je ženina smrt strašno potrla in večkrat se je onesvestil, da so mu morali reševalci nuditi potrebno pomoč. Kaj je poglodel mlado ženo v smrt, ne ve nihče, a vse kaže, da si je končala življenje v hipni duševni zmedenosti. Za Suliča je to v kratkem času že drugi udarec, saj mu je šele pred mesecem dni umrl brat Avgust.

Smrtna nesreča kolesarja

Skofja Loka, 24. septembra.

Ob veliki udeležbi prebivalstva Selške do line so pokopali včeraj popoldne mizarkega mojstra Vebra Alojzija z Josenoveca, ki je našel zelo tragično smrt. Pokopni je bil tik pred svojo smrtno v Zalem logu in se je ponovi v temi vračal s kolesom domov. Pot ni baš najboljša in to je postalo za Vebra usodno. Tik pod Zalim logom cesta pada in tam je prišlo do nesreče. Na nepojasnen način — Veber se je vozil sam — je padel s kolesa na cestnišče, kjer se je do smrti po bil.

Ljudje so ga že dobili mrtvega s hudo rano na glavi. Vsaka pomoč je bila zaman. Prvotno so domnevali, da je postal žrtev zavratnega napada, kar pa je pozneje pre iskava ovrgla in ugotovila, da gre zgolj za nesrečo.

Na meji ubit

Skofja Loka, 24. septembra.

O nevarnosti samovoljnega prekrščenja meje amo že večkrat pisali. Kljub temu pri haža vedno do novih žrtev. V noči na ne deljo je skušal prekrščit pri Novi Osestii mejo 29 letni Colja Jože, doma iz Gabrovce oče treh otrok. Colja je prišel po kolovozni poti in bil je že blizu ceste, ko ga je opaz ila obmejna straža in svedea streljala, ker se možki njenim klicem ni odzval. Strel je pocalil Coljo naravnost v čelo. Krogla je prodrla desno stran možganov in izstopila pri zatilnici. Nesrečnejši je bil takoj mrtve.

V nedeljo jutraj je odpotovala iz Skofje Loke v Osestio komisija, v kateri so bili vodja impostave Ivan Legat, sodnik Jože Černe in zdravnik dr. Homan iz Skofje Lo ke in dr. Milan Gregorčič iz Gorenje vasi. Coljo so pokopali včeraj na tamošnjem po kopališču. Mejo je hotel bati prekrščit za to, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti, ki ga je klicala v Abesinijo.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.— Din

Najmanjši znesek 8 Din

PREMOG

drva — karboparketi

SLOVSA

Kolezijska ulica 19

telefon 39-34 67/L

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3.— Din

Najmanjši znesek 8 Din

GLASBA

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par, davek 3.— Din

POUK

Beseda 50 par, davek 3.— Din

Najmanjši znesek 8 Din

KLAVIR in FRANCOŠČINO

redno poučuje Aneta Potočnik, strokovno diplomirana v Parizu — in sprejme še nekaj učencev (otroke in odrasle). Beethovnova ulica 15, visoko pri tičje, v sredi. 2-768.

STROJEPIŠNI POUK (po des etprstnem sistemu) za začel niki in izveščanje. Večerni te čaji. Učna ura Din 2.— Vpi sovanje dnevno. Pričetek nove ga tečaja 2. oktobra. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15 2-778

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3.— Din

Najmanjši znesek 8 Din

DVOSOBNO stanovanje, svet lo, s kuhinjo in pritliklinami išše mirna in snažna družina. Vselitev 1. novembra. Ponudbe z navedbo najemnine na upra vo »Slov. Narod« pod »Sigu rca plačnik«. 2760

ENO SOBNO stanovanje od dam takoj. Zg. Šiška 241.2772.

ČEDNO SVETLO trisebno stanovanje s kuhinjo in pritliklinami se takoj odda boljši družini. Naslov v upravi. 2771.

OPREMLJENA SOBA se od da gospodu ali gospodini. Stari trg št. 15. 2776

MALI OGLASI

↓

»SLOV NAROD«

MAJO

SIGUREN USPEH!

Insertirajte v »Slov. Narodu«

Vabilo

na izredni občni zbor Kmetijske posojilnice ljublj. okolice reg. zadruge z neom. zavezo v Ljubljani, ki se bo vršil v četrtek dne 10. oktobra 1935 ob 15.30 v sejni dvorani Dalmati nova ul. 11. z dnevnim redom.

Izprememba zadružnih pravil.

Ljubljana, 24. 9. 1935.

Načelstvo.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

ZNIZANE CENE

dvočkolos, otroških, izrač nsk, kavalitnih vozilov,

prevornih tričkljov, motorjev, silvalnih strojev. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvočkolos in otroških vozilov. LJUBLJANA, Karlovača cesta št. 4

Za povzdigo naše ovčjereje

V nedeljo je bilo ustanovljeno ovčjerejsko društvo za dravsko banovino

Ljubljana, 25. septembra.

Vasi, kjer se je gojilo nekdanje 200 govedov in 600 ovac, premorejo danes komaj 30 glav goveje živine in največkrat niti ene ovce. Kako je prišlo do tega, popisuje priznani strokovnjak za ovčjereje, sr. ekonom Hladnik v najnovejši številki »Rejca malih živali«. Da se zopet povzdigne naša ovčjereja do nekdanje veljave, so se zbrali v nedeljo 22. maj. ovčjereji iz Jezerskega in Koroške doline k ustanovitvi občinskega združenja »Ovčjerejsko društvo za dravsko banovino« s sedežem na Jezerskem, da v skupnem delu in ob sodelovanju banske uprave dosežejo, da bo zopet cvetela v naših planinah ovčjereja kot najbolj rentabilna panoga planinskega gospodarstva. K ustanovitvi občinskega združenja, ki se je vršil v prostorih šole na Jezerskem, je prinesel pozdrave sorodnih društev za reja malih živali, g. Inkret Alfonz, ki je v poljudnem predavanju obrazložil pomen samostojnega strokovnega društva za povzdigo ovčjereje v Sloveniji.

Nedavna živinorejska konferenca pri banski upravi je določila, da se v vsej dravski banovini goji edino domača jezersko solčavska ovca. Novo društvo čakajo velike naloge, predvsem, da prične takoj z zaznavanjem živali, vpisovanjem rojstnih podatkov, in kar je glavno, s plemensko odbiro glede na kvaliteto volne, popolnoma belo barvo kože in obliko telesa. S selekcijo volne je društvo nameravalo priti do letos in je v ta namen zaprosilo strokovnjaka pri banski upravi. Ker pa je med tem napovedani tečaj in plemenska odbira že dvakrat odpadla zato, ker je bil g. strokovnjak zaposlen drugod in so sedaj vedno manjše vse ovce po strizi, se bo plemenska odbira in ocenjevanje (premovalje) ter vpisovanje v rodovno knjigo vršilo šele spomladi

meseca aprila, preden gredo ovce na planino. Ovčjereji naj do tedaj sami po svojih izkuštvih ohranijo za plemle le najlepše živali velike postave, čisto bele kože in z lepo črno solzo, ki jo predvideva jezersko-solčavska pasma.

Ustanovni občini zbor je vodil starosta jezerskih ovčarjev, g. Vrnik Josip, po domače Stularjev. Predstava so bila odobrena pravila, dalje je bil sprejet društveni poslovnik, glasom katerega bo tudi ovčjerejsko društvo podeljevalo brezplačne živali brezposelnim in revnim pod pogojem, da se ravno po navodilih društva in da vrnejo ob letu enega mladiča, enkrat za vselej. Tako se širi reja ovac in pomaga revnejšim za začetek.

Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika g. Vrnik Josip, za podpredsednika Anko Ivan, za tajnika g. Hoja Justina, za blagajnika g. Rezman Jurij, za gospodarja g. Smrtnik Ivan, za odbornika g. Nachtigal Franc in Stular Ivan, za njuna namestnika g. Pavlin Ivan iz Kamniške Bistrice in Povšnar Helena iz Kokre, rač. preglednika g. Hoja Ivan in Močnik Urh, namest rač. preglednikov g. Arh Stanko. Pri slučajnostih se je obravnavalo, premovalje in plemenska odbira spomladi v aprilu 1936, dalje udeležba društva na razstavi Gorenjskega reja malih živali v dnevi od 28. sept. do 7. oktobra tega leta in udeležba na prvi veliki Zvezini razstavi leta 1936 v Ljubljani. Društvo je prejelo tudi naročilo za ovce celo iz daljne Amerike, iz Kanade od naših izseljencev. Zborovalo so sami predlagali razne predloge za zboljšanje in povečanje domače ovčjereje. Z željo, da bi povzdignili domačo ovčjerejo sebi v korist in neposredno za zboljšanje današnjih težkih razmer našega gospodarstva je zaključil g. predsednik Vrnik lepo uspehi občini zbor naših ovčjerejev na Jezerskem in Koroški dolini.

napetost. Poleg tega je obljubil cesar tujece vsestransko zaščito, moderni mladi Abesinci, izmed katerih so mnogi studirali v Evropi ali v Ameriki, ga pa v tem prizadevanju podpirajo.

Drugače je s poglavarji plemen, ljudstvom in tistimi reakcionarnimi elementi, ki se bore proti modernizaciji dežele in čijih vpliv je prinesel Abesiniji malo dobrega. Navzlic temu pa ravna v Addis Abebi s tuji lepo. Posebno gredo na roko inozemskim novinarjem. Seveda se pokaže tu pa tam odkrito sovraštvo in če se peljejo po ulicah v taksiju, ki se ustavi navadno v zadnjem hipu, da ima skupina domačinov priliko hitro zbežati, ujamajo pogosto sovražne poglede. Gruca ljudi lahko hipoma naraste v veliko množico. Če bi doživela abesinska armada poraz in če bi potem vojaki izropali nekaj žganja, bi utegnili Evropeci doživeti v Addis Abebi neprijetne trenutke. Dolgo bi jih seveda druhal ne preganjala, ker bi hitro nastopile v njihovo zaščito oblasti. Vendar se pa lahko v kratkih trenutkih pripeti marsikaj neprijetnega. Od zamorca ne moremo pričakovati, da bo razlikoval Italijane od drugih tujecev.

Abesinska poglavarja

Povprečni Abesinec je menda najsiromnejši človek na svetu. Njegove potrebe in zahteve so zelo skromne. Da ima le svoj mir in dovolj jesti, pa je zadovoljen. Tujece ne ljubi posebno, pa tudi sovražstva ne goji do nje. Treba je počakati, kaj bo, če se vname vojna in če napravi italijanska invazija tej potrepeljivosti leonec. V takem primeru bi utegnile nastopiti zelo neprijetne posledice.

Prezreti ne smemo poglavarja o bolih. Lahko bi obsegalo tudi druge živalce, kakor mravi, pajke, miš in muhe, toda s tem bi delali krivico obojem. Te so namreč razred zase. Priznati je treba, da so v Addis Abebi mesta, kjer jih lahko pogrešajo. Omilani Abesinci imajo bolne prav tako radi, kakor mi. Ta mesta pa ne obsegajo niti trga, niti arabskega okraja, pa tudi nobene množice ne. Tu vendar bolne neomejeno in napadajo vsakega mlajšega v trumah, nastrožijo ga po nogavicah, rokavih, na ovratniku in potem se začne ples. Ne pika kaj kot muhe, ne grizejo kakor mravi, njihov napad je neopazen, toda kmalu se pokaže, da je bil strokovnjaško pripravljen in uspešen. Kar manjka abesinski bolni glede kakovosti, se nadomesti s količino.

Praskas se pri jedi, praskas se med vožnjo v zunanje ministrstvo, praskas se tam v najbolj neugodnih trenutkih, drgne si hrbet ob stol, kjer sedi pred toboj vseh inozemski diplomat. Bolna tvoja sreča je, da, da tudi on istočasno drgne košeno leve noge ob meča desne noge, ker tudi njega grizejo bolne. Praskas se vse popoldne do večera, potem pa nadaljujejo opravila s podvojeno energijo. Najodličnejši ljudje v koloniji tujecev se otepaajo bolih, to je v Addis Abebi običajen pojav, kakor je bilo pred revolucijo, posebno pa med vojno v Rusiji, kjer si videl na vseh železniških postajah ljudi, kako pobirajo uši.

Abesinski vojni minister s svojimi častniki

Farengi, tuji, v Abesiniji niso posebno priljubljeni. Ne glede na nemirno ulico so pa tam varni, čeprav bi izbruhnila vojna. O tem so prepričani tuji, ki še delj časa žive v Abesiniji in ti razumejo, da je farengi povprečnemu Abesincu tuje, ki hoče njegovo domovino izkoristiti, obenem pa vedo, da si abesinske oblasti na vse načine prizadevajo odstraniti vse mednarodne zapletitve in preprečiti vsako

Abesinski vojni minister s svojimi častniki

Ko pa ležeš spat, pride ura osvete. Iz kovčega privleče brigadsko »Smrt mrčesa« in nameriš njen smrtonosni žarek na posteljo, na obleko in na svojo telo, dokler vse bohe niso pokončane. Zjutraj, ko vstaneš, ponoviš to delo, da lahko greš z doma pomorno in brez bolh, zato pa pošteno smrdi za teboj. Stari prebivalci Addisa Abebe pa pravijo, da celo to reši človeka bolj samo za dobre četrte ure. In žal se ne motijo.

Največja zbirka podpisov

Anglež Regionald Bray, znan kot avtografi kralj, se lahko ponosi, da ima največjo zbirko avtografar na svetu. Ze celih 36 let zbira podpise slavnih mož in zbral jih je že nad 10.000. V tem času je razposlal nad 23.000 pismenih prošelj glede podpisa in skoraj v polovici primerov mu je bilo ustreženo. Njegovo stanovanje v Londonu je polno debelih zvezkov s samimi podpisi. Na stenah visi mnogo slik in listin s podpisi najslavnejših mož. Vsek dan mu prinaša pošta nove prispevke. Bray pa sedi in piše noč in dan prošnje za nove podpise. Se nobenega avtografa ni kupil. Čita novine, posluša radio in piše

Film, ki bo razgibal Ljubljano

Samo pomislite! Pet filmskih zvezdnikov v enem filmu, v lepi in razkošni reviji »Carobni bar«, katerega premijera je danes v Elinem kinu Matica. In če vam se izdane imena! Prvi je popularni pevec Al Johnson, ki se ga govtovo spominjate iz filma »Singing fool«, kjer je pestoval in pel za svojega sinčka »Sonny boy«. Partnerici sta mu družestva Kay Francis in ognjenila Dolores del Rio! Si skoraj ne moremo misliti brez Rikarda Cortesa, vročeglavnega južnjaka, tipičnega Spanca, nepozabnega iz filma »Arenac«. V ta elin ansambl je prišla tudi ljubka Myrna Kennedy, nekdanja Chaplinova partnerica.

Dolores del Rio

Ricardo Cortez

Film je režiral Lloyd Bacon, scenarij pa so napisali kar trije in sicer Geza Herzog, Karl Farkas in Robert Kaseher. Je to peselna revija plesov, razkošnih prizorov, vroče ljubezni.

vsem, o katerih se mnogo govori. Če pride kak veljak v London, ga že čaka tam Brayev pismo. Mož pravi, da je njegov uspeh v tem, da pravočasno pride, kamor je treba. Samo na poštini je potrošil baje že nad 25.000 Din.

Zdaj bi rad dobil Hitlerjev podpis. Hitlerju je pisal že osemkrat, toda vedno brez uspeha. Vendar pa se ni obupal, saj je viden takih razočaranj. Primerov, ko so njegovo prošnjo odbili, je bilo že blizu 13.000. Za svoj največji uspeh smatra, da je dobil podpis papeža Pija X. Tudi popežu je večkrat zaman pisal, slednji je pa napisal svojo prošnjo v latinščini. In to je pomagalo. Podpise znamenitih mož ima Bray razdeljene strokovno, politike, vojake, pisatelje, igralce itd. vsako stroko posebej. Ima popolno zbirko vseh poveljnikov v svetovni vojni, podpise vseh vplivnih mož, ki imajo kaj opraviti z italijansko abesinskim sporom. Bray tudi takoj očni vsak avtograf v denarju. Najmanjšo vrednost imajo pri njem podpisi boksarjev in raznih šampionov. Podpis Jacka Dempseya ceni na 30 Din, Harry Rova na 5 Din, Lloyd Georga pa na 1.000 Din. Bernard Shaw, ki pošilja vsakemu igralcu tiskani listek, je vreden v njegovih očeh 250 Din. Zbirka postaja vedno večja in Bray je prepričan, da bo predstavljala končno veliko premoženje.

Ima, plesalca v »Carobnem bar« je strastno zaljubljen v svojega partnerja Harryja. Harry se je pa že davno naveličal nje in ljubimka s ženo znanega bankirja Renand. Liana je poklonila Harryju dragoceno demantno ogrlico, a mož jo reka, da jo je izgubil. Mož jo je ovdil polježi in detektivno so svabili za Lianino ljubavno

Al Johnson

znanja. Harry namerava prodati ogrlico inštriku »Carobnega bar« Al Johnsonu in s tem postane pobegnat v Ameriko. Liana ma smisel, da ga bo ovedla polježi. Film vsebuje tudi mnogo dramatičnih prizorov, saj brez izkušnostnosti zabode Harryja v avtomobil propadlega kapetana Ferringa, ki se je odločil, da si konca življenja na ta način, da se s avtomobilom zakotni v prepad pri St. Cloudu.

Radioprogram

Petek, 27. sept.
12.00: Naše vojske godlje igrajo na ploščah; — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila; — 13.15: Slovenska smetna pesem (plošče); — 14.00: Vreme, borza; — 18.00: Ženska ura-Paradižniki (g. Vika Kraigherjeva); — 18.20: Zbor pralnih obiteljev na ploščah; — 18.40: Delavska ura: Naše delavsko vprašanje (Smersu Rudolf); — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; — 19.30: Nac, ura; — 20.00: Prenos iz Zagreba; — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; — 22.15: Za ples in kratek čas (prenos iz nehotilnika).

UGANKA

— Imam lepo posestvo, tri avtomobile in še veliko premoženje.
— Vi ste pa res srečni, gospod Andersen.
— Saj se ne pišem Andersen.
— Ne? In vendar znate pripovedovati tako šepo pravljice.

Lion Feuchtwanger:

38

Žid Süs

Roman

Toda ljudstvo je težilo vse to kakor svinec, dušilo in davilo ga je. Res je moralo že prej plačevati davke, toda samo za lenuhe in postopake, za mlade klateže, izogibajoče se dela, ki so bili v breme občanom. Zdaj so bili ti davki v naturi razširjeni na vse mladeniče v deželi. Oženjeni so bili oproščeni davkov, toda kdor se je hotel oženiti pred 25. letom, je moral dati petino svojega premoženja za takse. Konje so pobirali, vsi zdravi moški so morali k vojakom, vlada je plačala za dolgoročnimi obveznicami. Trgovino in obrt so tiščale k tlom težke vojne dobave, davke so izterjavali neizprosno.

Ah, kako hitro so izginili venci in travniki v vojvodovih slik. Najkrepkejša mladina je nosila uniforme, ki jih je preklinjala. Matere, otroci, neveste so tarnale. Fantje in moške so bili pri vojaki, njihovi domovi so samevali. Po prepovedi ženitve so se množili nezakonski otroci. Vedno več je bilo splavov telesnega plodu in detomorov. Polja so bila slabo obdelana, ker je primanjkovalo ljudi, najboljšje konje so morali kmetje prepustiti vojaštvu. Grozila je draginja, v blagajni živil ni bilo več. Zdaj so se že razlegale glasne kletevne in uporne besede. Ostri odloki so prepovedovali pod grožnjo telesnih

kazni in smrtne kazni vsako nesposlljivo besedo proti vojvodskim ukrepom, vsak odpor in hujskanje. Nekaj nezadovoljnih v godnjah so aretirali in postavili pred sodišče. Glasno zabavljanje je utihnilo, toda na tihem so ljudje še vedno preklinjali, če se niso bali ovdahov.

Süsus se za to vrenje med ljudstvom ni zmenil. Že iz Pfalza je bil viden gledati ljudske shode pred svojo hišo, poslušati psovke in zbadljivke, ki je tam uvažal koleke. Vse to se ga ni moglo prijeti. Kdo mu je mogel kaj? V njegovih rokah je bila moč. Bil je prvi svetovalec Karla Aleksandra. Nihče ni znal sprejemati s tako ponižnim in udanim izrazom srditih izbruhov gneva od tega muhastega, vojaške discipline vajenega moža in čeprav ga je vojvoda zapodil, je prilzel kmalu nazaj, kakor da se ni nič zgodilo. Vojvodski uradniki so imeli strogo naročilo, naj se v vseh denarnih zadevah ravna po njegovem nasvetu in noben finančni ukrep ni bil storjen brez njegove vednosti, brez njegove volje.

Razširjenih nozdri in z naslado je vdihaval Süsus ožrače moči, v katerem je zdaj živel. Odkar je dal vojvodi tako srečen nasvet, kako izpolniti vojsko, je bil prav za prav on sam vladar v deželi. Stal je zelo visoko, bil je skoraj na višku in prijetno mu je zagomazelo po hrbtu, če se je ozrl doli na mravljišče ljudi, prizadevajočih si na vse načine, da bi se povzpeli višje. Pogosto, kadar je bila njegova predoba polna

čakajočih, plahih prosilcev, se je izprehajal po kabinetu, srečen in nasmejan, poslušal je šumi izpred sobe, napenjal prsa, dihal globoko, se smejal in odslavljal vse, ne da bi jih bil sprejel. O, kako sladko in prijetno je imeti moč nad ljudmi!

Na uho mu je prišel dovtip, ki je krožil med ljudstvom in izvirao od maleda, okroglega slaščičarja Benza z drobnimi, v masti zalitimi očmi v menatem obrazu, slaščičarja, ki je rad govoril s sosedi o politiki v krmi »Pri modrem kozlu«. — Pod prejšnjim vojvodo je vladala deklina, pod sedanjim pa vlada žid. Žid je poklical slaščičarja k sebi in debeluhasti, od strahu poteti se možič je tajil. Süsus je zbral vso svojo služničad in vprico teh režečih in muzačočih se ljudi, ki so vsi vedeli, da si je on izmislil ta dovtip, je moral prestrašeni slaščičar prisesti na svojo čast in vest ter pri svojem Odršeniku, da otem ničesar ne ve in da si ni nikoli dovolil grde besede o Njegovi Ekscelenci. Potem je lahko odšel, toda pri odhodu je poljubil Süssu roko in vrnil se je umikal globoko priklonjen. Süsus je pa skromno potolžil vojvodi, da ga začneja ljudstvo mrziti, ker vojvodi tako zvesto služi.

Doma je živel žid kakor knez. Dom mu je uredil in okrasil Sicile mojster Ubaldo Raineri, ki se je bil proslavil in nrisel v modo posebno s svojimi deli sobane so bile polne krasnih preprog, gobelinov, umetniško izrezljanega pohištva, lazura, zlata, vaz in doprskih

kipov. Kraj Homerja, Solona in Aristoteleta je postavil arhitekt — kdove, ali po nedolžnosti ali zlonamerno — Mojzesov in Salomonov doprski kip. Na stropu jedilnice se je šopirila bogata freska Merkurjevega trumfa. Na stropu spalnice se je pa igrala utrjena Leda zasanjanji oči z labodom. O krasni ogromni postelji, ki je stala nesramno odgrnjena med mnogimi zrcali, so se pomenkovali med glasnim smehom meščani po krémah, šepetala so o nji dekleta, ki jih je misel na njo dražila. Süsus je bil pomosen na to, da uvaža prvi v zapadni Nemčiji eksotično modo, ki je bila zelo priljubljena v Parizu. Figurine Kitajcev, majhne, z zvoničkami okrašene pagode, so stale v posebnem neskladju med Mojzesom in Solonom, med Homerom, Salomonom in Aristotelom. Presenečenje in radost je bila pa papiga Akiba v zlati kletki. Kričala je: »Bon jour, madame!« in »Kako je izvolila Vaša Svetlost spati?« ali »Ma vie pour mon souverain.« Süssova miza je bila najzibanejša v deželi. Ljudje so se čudili, odkod dobiva vse te vrste mesa, školjk in sadja, a slaščičar Benz se je skrivaj oziral na umetnine iz sladkoleja in sadja, ki jih je pripravil židu francoski slaščičar v vedno novih okrasnih oblikah.

Zidova livreja, rdeča kakor vino, posejana s srebrnimi gumbi, je bila kmalu znana povsod. Imel je tajnika, knjižničarja, sle, hajduke, kuharja, kletarja. Med služničadjo je hodil Nikolaj Pfäffle z debelim, bledim, flegmatično

dolgočasnim obrazom, nadziral je vse, ukazoval in pregledoval. Stissov komornik je imel težko delo. Ves »Mercure galant« je moral znati na pamet. Tajni finančni svetnik je polagal veliko važnost na to, da bo veljal za najelegantnejšega gospoda v vojvodini in njegova garderoba se je izpopolnjevala vsaka dva, tri tedne. Imel je zelo rad nakit. Demant, ki ga je nosil na prstu, je bil znamenit. Zaponke njegovih čevljev in tudi njegove rokavice so bile posejane z dragimi kamni, ki jih je menjaval po modi. V njegovem salonu in razkošni spalnici so stale steklene omare z dragulji in vedno znova so se polnile z novimi prekrasnimi stvarmi, ki jih je kupoval od amsterdamskih in italijanskih draguljarjev, s katerimi je bil v zvezi. Iz teh omar je jemal darila za svoje prijateljce, dame iz visokega plemstva, prav tako kakor za dekleta iz ljudstva. Norčevalo se so iz tega in se mu posmehovale v obraz, da potrebuje taka sredstva. Toda Süsus se je smejal, saj je vedel, da takemu mamitu nobena ne more kljubovati in da ostane obdarovana navezana nanj s svojo poželjivostjo. Pa tudi med gospodi se je rad pobahal z dragulji. Nakupoval jih je in prodajal, to je bil njegov najljubši posel, mešetarije je za nje trdo in lakomno. Bil je velik užitek pretresati med prsti toliko drobnih draguljev, znamenati drag kamenček za kup zlata ali kup zlata za velik kamen v zavesti, da tiči v neznatnem kamenčku toliko moči.